

Dag Kittang

Trebyen Trondheim – modernisering og vern

Ein studie av byplandebatten 1960–2005

FAGBOKFORLAGET

Foto: Adresseavisen / Rune Petter Næss

“Trondheims sjel er lave hus i tre! Mitt utgangspunkt er at den nye bebyggelsen bør være slik vi kjenner Trondheim, lav og i tre”

Anne Kathrine Slungård

“Jeg er Trondhjemmer og har et varmt forhold til byen min. Nå håper jeg at de bygger opp husene slik de var “.

Tilskodar

“Vi får bare håpe de bygger små trehus”

Tilskodar

“Dette vil det være godt mulig å gjenskape”

Gunnar Houen, byantikvar

“Problemet er at økonomiske forhold har spilt en stadig større rolle de siste årene. Grunneierne vil ganske raskt oppdage at jo flere kvadratmeter man bygger, desto større blir tomteverdien”.

Per Knudsen, arkitekt

“Når det først skal bygges, må vi bruke de muligheter som er der. Og de er store.”

“... Men det er klart at alle ønsker å bygge mest mulig. Det gir høyest lønnsomhet

Grunneigarar

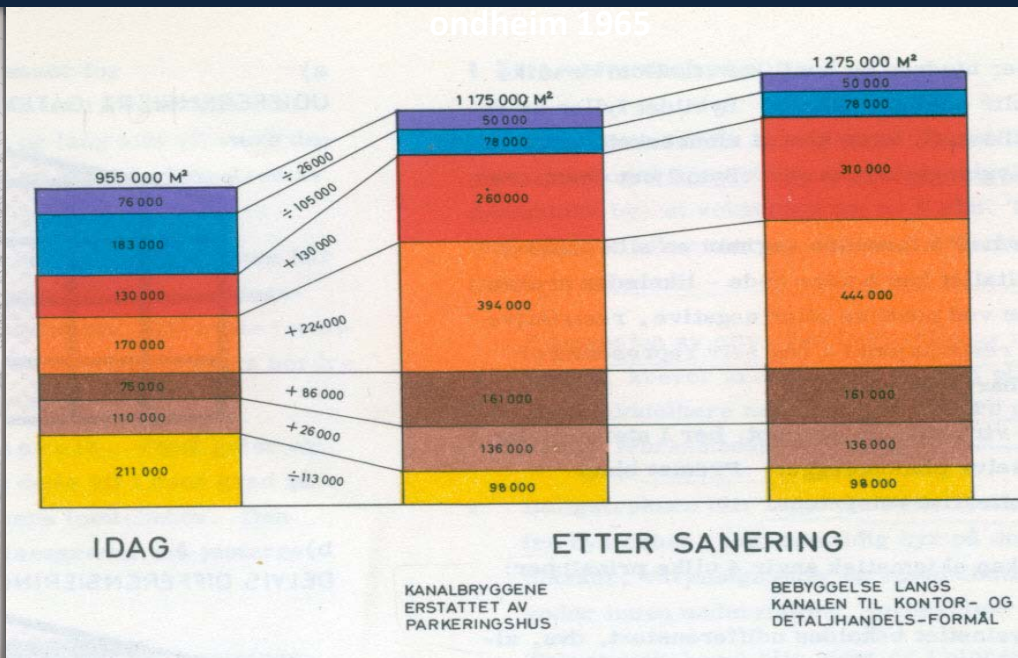
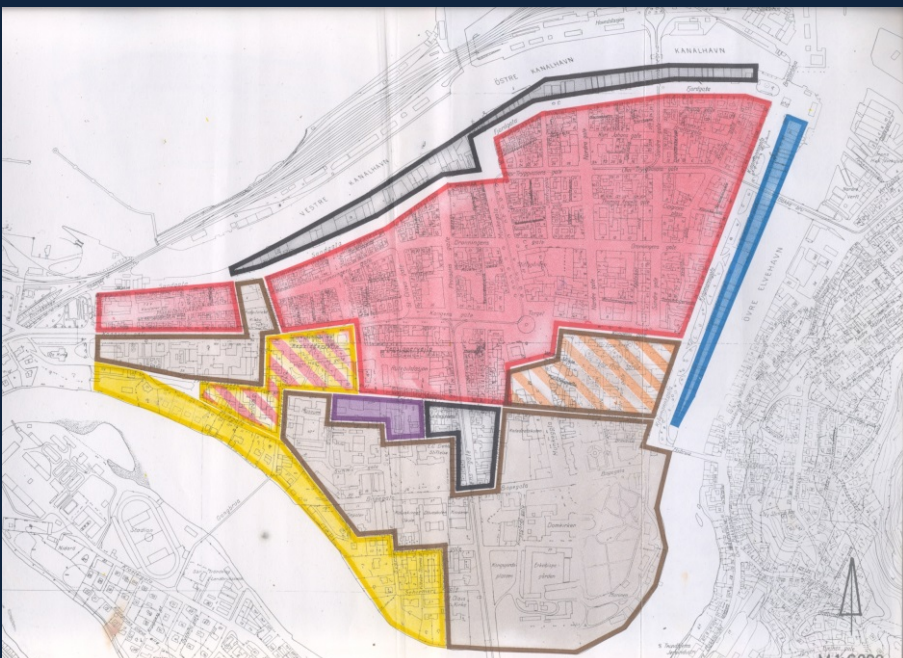
Foto: Adresseavisen / Rune Petter Næss

Egenskapar	Regulerande	Rasjonell / funksjonell	Kulturell
Visjonar	Tilpasse den eksisterande byen til nye behov	Utvikle den nye, funksjonelle byen basert på ny produksjonsteknologi	Utvikle byen som livs- og kulturmiljø
Aktørar	Ingeniøren, Økonomen, Juristen, Arkitekten	Eigedomsutviklaren. Arkitekten	Kulturarbeidar, Antikvaren Arkitekten
Tilnærming	Vitskapleg	Teknologisk	Humanistisk
	Byråkratisk	Elitistisk	Demokratisk
Uttrykksform	Pragmatisk	Dominerande (signalbygg)	Kontekstuell

Kjenneteikn ved ulike byutviklingsdiskursar. Etter Francoise Choay (1969) og Bjørn Lind (1974)

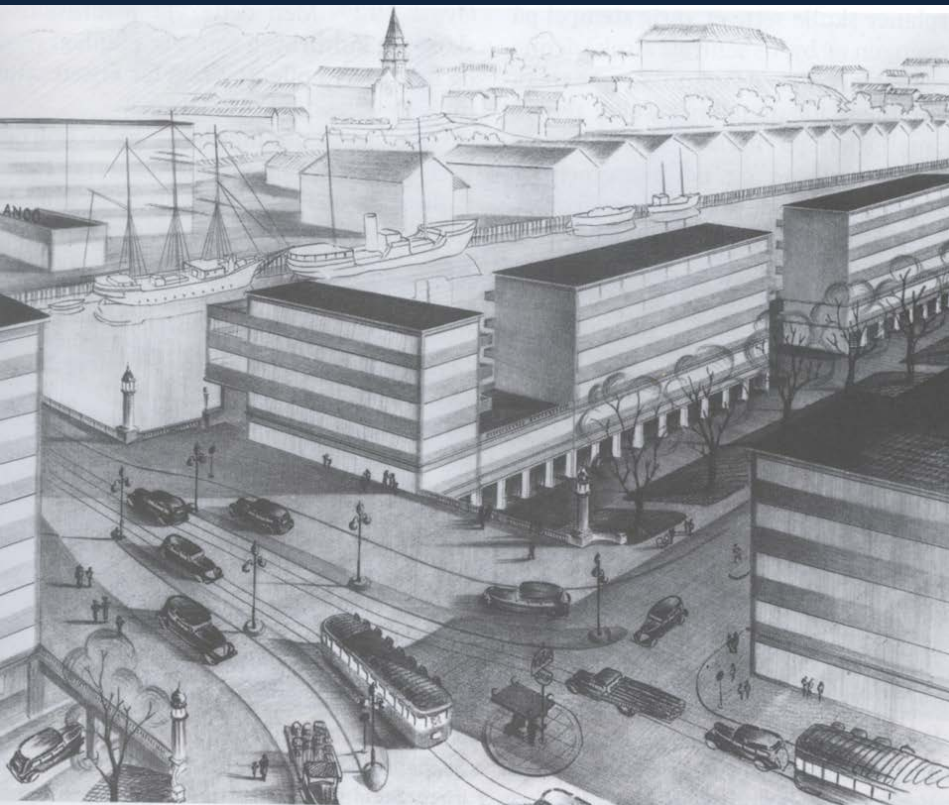

Den regulerende ideretninga: Tilpasse den eksisterande byen til nye behov:

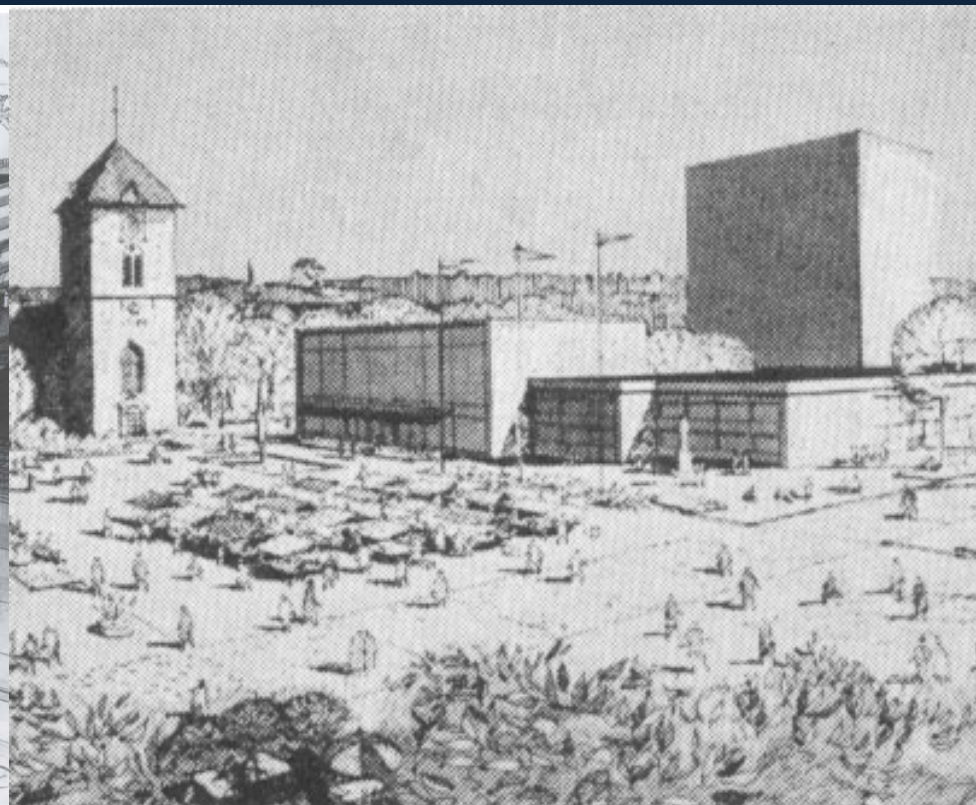

Den rasjonelle / funksjonelle ideretninga: Visjonen om den nye byen

Illustrasjon av Sverre Pedersen sin
Midtbyplan (1936)

Stabells og Langdalens premierte utakst til
arkitektkonkurranse om utforminga av
Torvet (1960)

Den kulturelle ideretninga: Visjonen om byen som kultur- og livsmiljø

“Gamla” vert rive

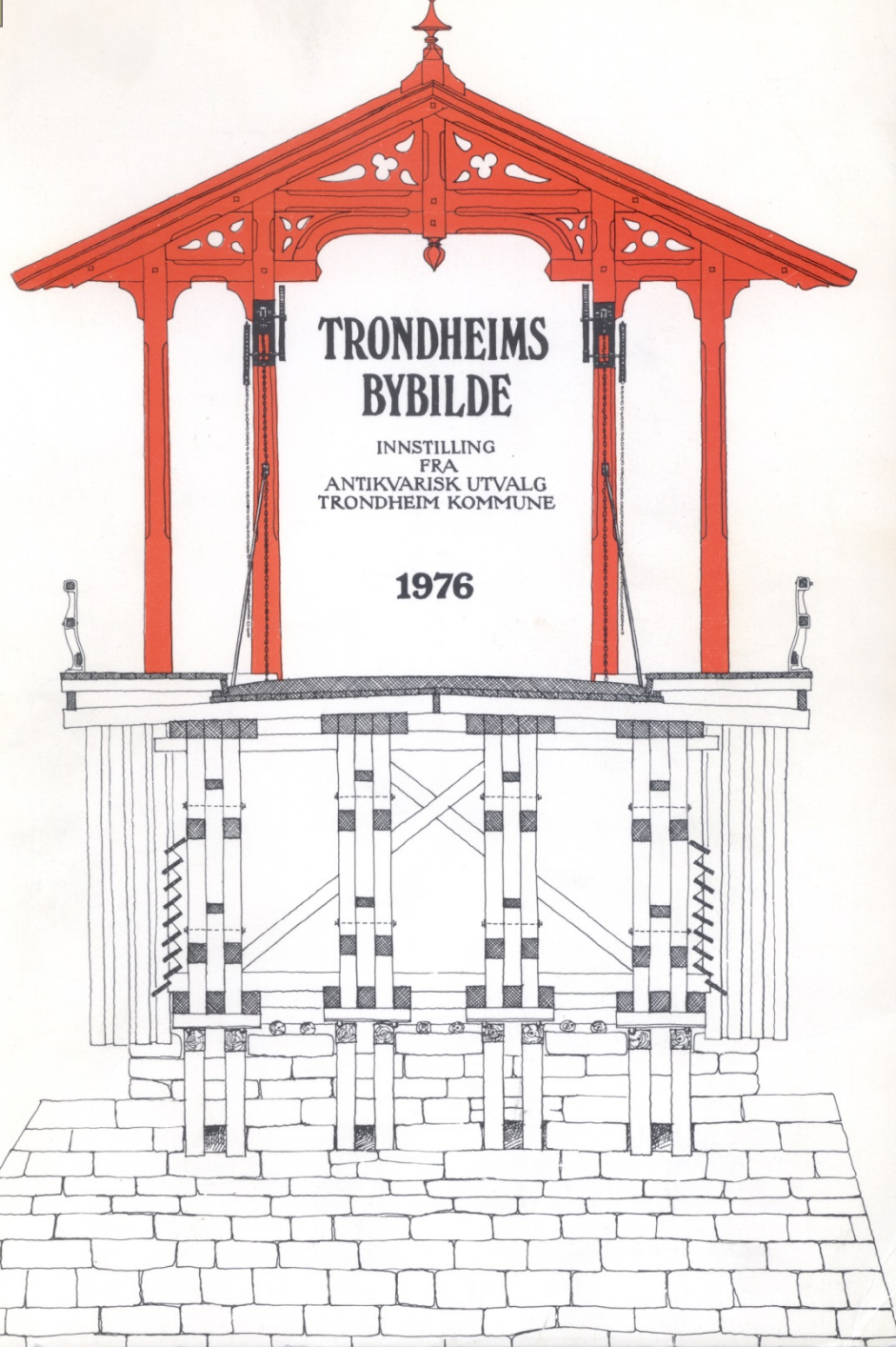
Foto: Adresseavisen

Svaneapoteket

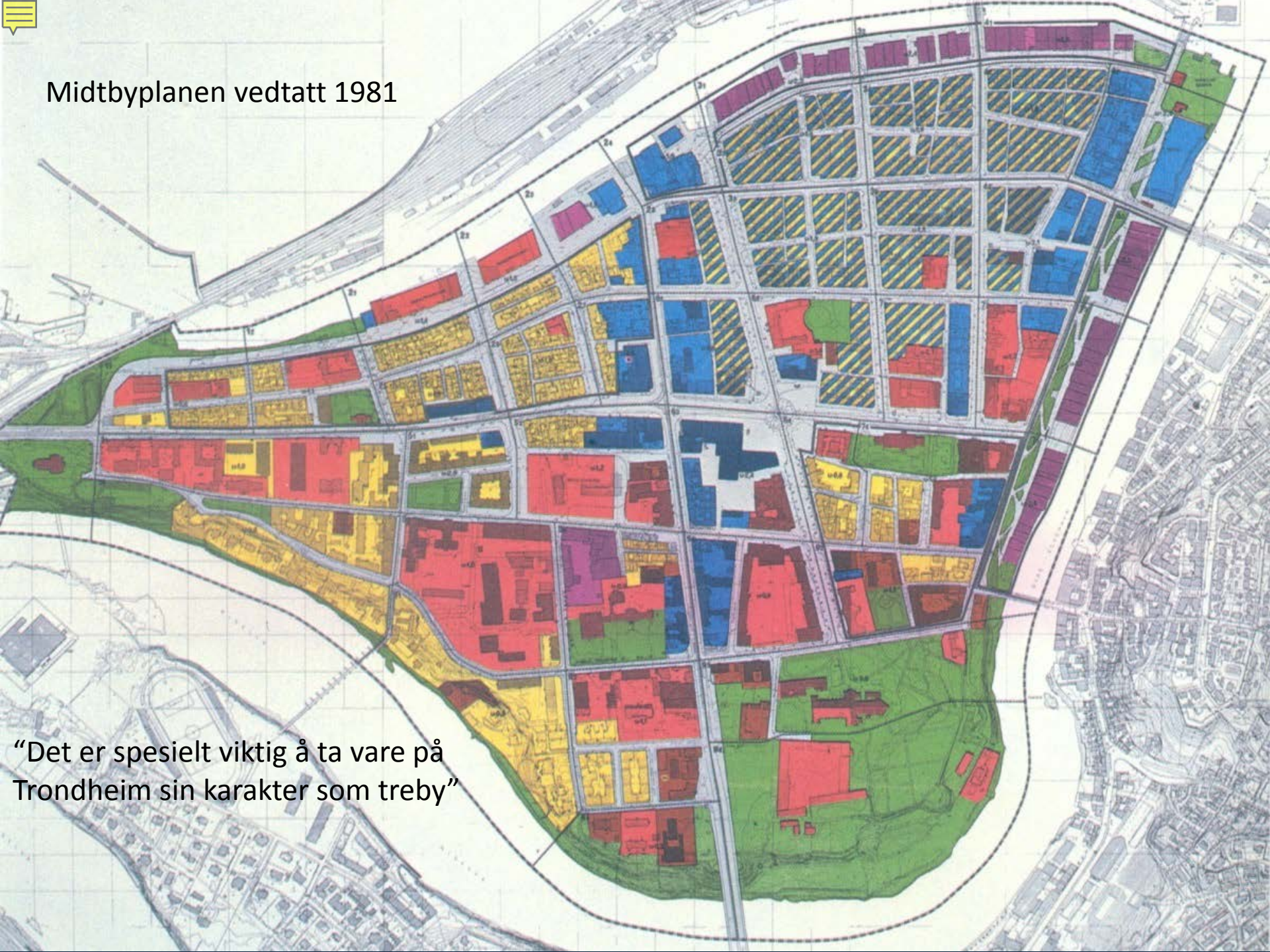

Føresetnader for Midtbyplanen 1975:

- Verne dei kulturhistoriske verdiane i Midtbyen
- Halde utnyttingsgraden på dagens nivå. Max 4 etasjar.
- Auke boligdelen.
- Prioritere bybildet og dei historiske verdiane framfor ei utviding av gatetverrsnitt.

Midtbyplanen vedtatt 1981

“Det er spesielt viktig å ta vare på Trondheim sin karakter som treby”

“... Hvis hans personlige syn skulle blitt fulgt, ville han ha bygd et hotell med en høyde på 100 meteri I tipp topp moderne arkitektur. Han mener at hver tidsepoke må stå på egne ben og at man må komme bort fra ideen om at Trondheim skal være en landsby I tre”.

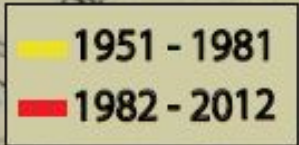
Nils Heilemann, utbygger, ref. I Adressa 1981

“Bystyrets valg er blitt svært vanskelig og årsaken til dette er de mange innspill fra antikvarisk hold de aller siste dagene .... Vi må engang for alle få avklart byens framtidige forhold til riksantikvaren ...”

«Byen har fått eit signalbygg. Fasaden er spennig og lekker ... Ved å bruke treverk i alle konstruksjoner viser arkitektene respekt for historien og den gamle trehusarkitekturen i Trondheim – sjølv om uttrykket er moderne»

Ordfører Anne Kathrine Slungård

Foto : DK

Adressa 29.10.2014

Oppover: Arbeiderpartiets kommunalråd Geir Waage (t.v.) mener eiendomsbesittere som Odd Reitan må få bygge høyere i Midtbyen. Foto: GLEN MUSK

Lettere: Høyres kommunalråd Yngve Brox etterlyser flere parkeringsplasser og lettere fremkommelighet i sentrum

Byutvikling: Odd Reitan (f.v.) møtte kommunikasjonsrådgiver Torgeir Anda, Rigmor Bråthen fra Midtbyen Management, Yngve Brox og Geir Waage og Adresseavisens Gunnar Økstad

Enige om å bygge høyere i Midtbyen

Arbeiderpartiets kommunalråd Geir Waage mener politikerne i Trondheim har lidd av kollektiv høydeskrek.

Waage er dermed enig med Høyres Yngve Brox i at det må åpnes for å bygge høyere i Midtbyen enn dagens planer tillater.

– Ja, mange steder i Trondheim må vi få bygge høyere enn i dag. Midtbyplanen, som er fra 1981, praktiseres i praksis ikke. Nå må vi vurdere hvor vi kan fortette, og hvor vi ikke kan gjøre det, sier Waage.

sentrum» var tema under Sparebank1 SMNs næringskonferanse på Britannia hotell i går ettermiddag, og Waage og Brox møtte Odd Reitan, daglig leder Rigmor Bråthen i Midtbyen Management, kommunikasjonsrådgiver Torgeir Anda og Adresseavisens kommentator Gunnar Økstad til debatt.

Midtbyplanen fra 1981 fastslår at nye bygninger i sentrum ikke skal være høyere enn fire etasjer

men det har blitt gjort unntak underveis. Waage mener forsett at områdene rundt Nidarosdomen skal skjermes, men at man lenger sør i Midtbyen må kunne bygge høyere.

Brox mener også politikerne må aksepteres at det bygges høyere, og dessuten at eierne i større grad får gjøre strukturelle endringer i byggene de sitter på.

Vil bygge boliger

Det er gode nyheter for Odd Reitan, Trondheims desidert største eiendomsbesitter. Gjennom selskapet E.C. Dahls Eiendom eier han 58 av Midtbyens beste eiendommer, og det eies blinter var

selveste Britannia.

Reitan ser på eiendommene sine som tomter hvor det kan bygges nye boliger på toppen.

– I dag bor det 4000 i Midtbyen, men det burde bodd 10 000 der, minst. Vi har mange tomter hvor vi kan bygge nye boliger, sier Reitan.

E.C. Dahls Eiendom har i flere år jobbet med prosjektet Midtbykvartalet, der planen er å bygge nytt i kvadranten mellom Thomas Angells gate og Olav

Tryggvasons gate. Utfordringen har først og fremst vært antall etasjer.

– Vi har blitt utfordret av E.C. Dahls Eiendom, og den diskusjonen må politikerne tørre å ta, sier Brox.

Butikkene i Midtbyen har rundt 15 prosent av den totale varehandelen, en nedgang fra 21 prosent i 2000. Politikernes vedtatte mål er at handelen skal øke med 25 prosent de neste fem årene. Rigmor Bråthen i Midt-

byen Management sier at målet står fast, men medgir at de jobber i motvind.

Vil erstatte p-plasser

Ifølge Waage og Brox står politikerne i Trondheim samlet bak dette målet, men Reitan stilte spørsmål ved om det er enighet om det blant politikere og byråkrater.

– Jeg tror ikke det. Er det noen som vil gjøre det lettest mulig å komme seg til byen, sitter det samtidig noen på et kontor og vil gjøre det vanskeligst mulig, sa Reitan, som i løpet av ti år ønsker seg gratis kollektivtransport

Olavs Tryggvasons gate og under Torvet.

Parkeringsmulighetene i byen ble tema igjen og igjen i debatten. Ifølge Geir Waage har 295 offentlige parkeringsplasser forsvunnet siden 2007, og Apollotikeren bekreftet i går at de ønsker å erstatte alle disse.

– Mathall på Torvet

Den tidligere kommunikasjonsdirektøren i oljeselskapet Det norske, Torgeir Anda, mener derimot at parkeringsdebatten er et blindspor, og etterlyser flere opplevelser som gjør at folk trekker til sentrum. Deriblant en

det fikk han støtte fra

– Torvet er for sto for kaldt, og det er vi gjøre noe med. Vi mathall i Trondheim skal ligge på Torvet.

er galskap, sier Reitan.

Geir Waage ble sp vil tillate det, men g melen opp.

– Jeg vet det jobbes alternativer, på sted passerer enda flere e vet. Å sette opp, jeg h «peise opp», en pern på Torvet er jeg skep Waage.

STAVEN AMBROSIO

Illustrasjon til reguleringsplan for Søndre gt. 7, 9, og 11, Krabugata og Peter Egges plass
Pir II AS og Angell Næringsbygg DA / Koteng Eiendom AS
12.11.2014

Ståsted: Bibliotekets hovedinngang

Krabugata , Peter Egges plass

«Ved en vellykket sammenbygging har de gamle, restaurerte bygningen blitt et viktig aktivum i bibliotekskomplekset»
Arkitekturguiden for Trondheim

